

**עת"א 59845/12/23 - סמיר זובידאת נגד הממונה על עבודות שירות -
מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל**

בית המשפט המחוזי בחיפה

07 ינואר 2024

עת"א 59845-12-23 זובידאת נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עוטר	סמיר זובידאת
	עו"י ב"כ עוז שломוי שרואן
נגד	1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון
משיבים	2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

לפני עתירת העוטר שהוגשה נגד החלטת המשיב בדבר הפסקה מנהלית של עבודות השירות וRICTSI יתרת העונש במאסר בפועל בבית סוהר.

העוטר בן 29. בתאריך 13.02.22 נגזר עליו במסגרת ת"פ 16-09-6563 של בימ"ש השלום לטעורה בחיפה עונש של 4 חודשים מאסר שירותו בעבודות שירות בגין גרימת תאונות דרכים עקב נהיגה בקלות ראש, נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה), אי שמירה על רוח, אי מסירת פרטיהם, אי הגשת עזרה לנפגע בתאונת, נהיגה ללא בטיחות תקף וגרימתה חבלה לגוף ונזק לרכושו. העוטר החל לרצות את עונש המאסר בעבודות שירות בחודש 03/22 אך לא ריצה את עבודות השירות באופן סדר והתיצב בסך הכל ל-40 ימי עבודה בפועל. נעדר ללא אישור 137 ימים. ניסיונות רבים לרטום את העוטר לסיים את רICTSI עונשו לא צלחו. ביום 15.02.23 הוחלט על הפסקה מנהלית של עבודות השירות וRICTSI יתרת העונש מאחריו סוג ובריח. נגד החלטה זו הוגשה העתירה רק בדצמבר 23' כאשר העוטר טוען כי נודע לו על הפקעת עבודות השירות רק ביום 27.12.23 לאחר שפנה אל הממונה על עבודות שירות ונמסר לו שעבודות השירות הופקעו.

העוטר טוען כי נסיבות חריגות וקשות מנעו ממנו להשלים את עבודות השירות והוא מבקש הזדמנויות אחרונות להשלים את RICTSI העונש בדרך של עבודות שירות. טוען כי העוטר בן 29, אב-ל-2 בנות בגילאי 4-7, גרש וΜαργαρησία יחיד של בנותיו. העוטר טוען כי הוא מתפרקן בדוחק מעבודות כפיים מזדמנויות. טוען כי במהלך השנים האחרונות בטרם הגיעו אליו התדרדרות קשה במצבה של גירושתו שסבלה מדיכאון קשה לאחר לידה. בעקבות זאת עלו הנישואין על שרטון ובני הזוג התגרשו בקיים האخرן ותקופה ממושכת העוטר אינו רואה את בנותיו. בנוסף העוטר טוען כי הוא מטפל באביו המבוגר והחוליה לאחר שאמו נפטרה. טוען כי בשל צירוף נסיבות קשה במיוחד של מצב כלכלי רעוע, מצוקה نفسית, מצבה

עמוד 1

הנפשי הקשה של גירושתו וסערת הגירושין, לא הצליח העוטר לסייע את ריצוי עונשו.

נטען כי במהלך השנה שחלפה הוא פעל לנסות ליצב את מצבו ועתה מצבו התייצב מעט והוא מסוגל לסייע את ריצוי העונש שהוטל עליו. נטען כי נותרה לו תקופה קצרה לריצוי ומבקש לאפשר לו לפנים משורת הדין לרצותה בדרך של עבודות שירות ולא במתќן כליה. מדובר בנסיבות מיוחדות ולא פשוטות שלא אפשרו לעוטר לרצות את עבודות השירות כסדרן. מדובר בתקופה קצרה שנותרה לריצוי ולפניהם משורת הדין יש מקום לעודד הליך שיקומי בעניינו של העוטר.

המשיב טוען כי העוטר ידע על ההחלטה המנהלית יומם לאחר חתימת ההחלטה ולכן חלף מזמן המועדף להגשת העטירה נגד ההחלטה המנהלית. כן נטען כי נעשו ניסיונות רבים לרטום את העוטר לריצוי עונשו, אך העוטר לא הצליח לנצל את הזדמנויות שניתנו לו. נטען כי הטלת מאסר בדרך של עבודות שירות אינה זכות מוקנית ועל נאשם המבקש לרצות מאסרו בעבודות שירות לקבל על שכך את האחריות הנלווה למסלול ענישתי מיוחד זה כחלופה למאסר אחורי סורגי ובריח. העוטר לא התיעצב כנדרש וברציפות לריצוי עבודות השירות ולמרות שיחות ואזהרות בהן ניתנו לו הזדמנויות נוספות, המשיך שלא להתייעץ. לאחר קיום שיחות, אזהרות ושימושים הוחלט על ההחלטה המנהלית של עבודות השירות. העוטר הפר את הכללים פעמיים ולאחר מכן ביצע את עבודות השירות כנדרש וברציפות. ההחלטה בעניינו הינה סבירה וראויה והעוטר לא הצבע על פגם המצדיק התערבותו של ביהם"ש בהחלטה.

דין והכרעה:

לאחר שבחןתי את טענות הצדדים הגיעו למסקנה כי למראות שלא נפל פגם בהחלטת המשיב או בהתנהלותו בעניינו של העוטר, יש מקום לתת לעוטר הזדמנות נוספת לרצות את יתרת העונש בדרך של עבודות שירות, וזאת לפנים משורת הדין.

מהנתונים שהוצגו בפניו עולה כי מדובר בעוטר אשר הפר את כללי העבודות השירות. העוטר נעדר רבות מעבודות השירות ולמרות שניתנו ניסיונות רבים מצד המשיב לרטום את העוטר לריצוי עונשו, לרבות שיחות, הבחרות ושימושים, העוטר לא הצליח לנצל את הזדמנויות שניתנו לו ולסייע את ריצוי עבודות השירות כסדרן ובהתאם לכללים. למראות הזמן הרב שחלף מהמועד שנקבע לתחילת ריצוי עבודות השירות העוטר לא השלים את ריצוי העונש הקצר ואף נתקnak קשור עם המפקח. במקרה זה אין ספק כי לא נפל פגם בהחלטתו או בהתנהלותו של המשיב. כן אין ספק כי העוטר לא הצליח לנצל את הזדמנויות שניתנה לו לרצות את עונש המאסר שהוטל עליו בדרך של עבודות שירות, דרך אשר נועדה לספק חלופה עונשית המאזנת בין הצורך להטיל על נאשם עונש מאסר לבין האינטראס למנוע תוכאות קשות של מאסר בפועל, מקום שבו ניתן להשיג את מטרת העונשה ואת אינטרסים הציבור שהוא שרת בדרך מתונה יותר שפגיעתה בנאשם תהיה פחותה. הטלת מאסר בעבודות שירות היא פריבילגיה המוענקת לנאשם והוא ניתן לביטול מקום שהנאשם אינו עומד בנסיבות המתחייבות ממנו לצורך מימושה [רע"ב 426/06 **נאסר חווא נ' שירות בתי הסוהר** (פורסם ב公报, החלטה מיום 12.03.2006).]

יחד עם זאת, ולמרות האמור לעיל, לאור הנסיבות הקשות שפורטו, לאור מאמציו של העוטר להשתקם ולהתגבר על

נסיבותיו הקשות, ולאור התקופה הקצרה שנותרה לריצוי העונש, אני נערת לעתירה ומורה למשיב להעניק לעותר הזדמנות אחרונה לרצות את יתרת התקופה הקצרה שנותרה לריצוי העונש, וזאת לפני משפט הדין.

אוסיף עוד כי לנגד עניי עומד גם שיקול העולות מול התועלת החברתית שבהפסקת עבודות השירות וריצוי המאסר הקצר הצפוי כפועל יוצא מההפסקה. ראו לעניין זה בדי"ח הוועדה הציבורית לבחינות מדיניות הענישה והטיפול בעברינים (ועדת דורנר) שפורסמה בנובמבר 2015. (להלן: "די"ח ועדת דורנר"/"ועדת דורנר"). עיקרי מסקנות/המלצות הוועדה אומצו ע"י הממשלה בהחלטה 1840 מיום 16.8.11. באשר למאסרים קצרים, הדגישה הוועדה ברוב המקרים, את הנזק העולה על התועלת שביהם. הוועדה צינה, כי בזמן השהות בכלא, מאבדים אסירים חלק ניכר מהכישורים והיכולות להתפרנס באופן חוקי, ולא אחת, מחזק בקרבם המאסר דפוסי חשיבה והתנהגות עברינית, כך שסיכויו של אסיר לשעבר לחזור ולבצע עבירות, גדול מזה של עבריין שנידון לעונש מחוץ לכלאי [ראו גם: בועז סנג'רו "מי מעוני במסרים מרובים וממושכים יותר? על הצעת חוק העונשין (תיקון: הבנית שיקול הדעת השיפוטי בענישה) (תשס"ה - 2005)" **על משפט (התשס"ו)** עמ' 247]. ראו גם דברים שכתבתי המאמר "שיקום נאשמים ואסירים - הצורך בפיתוח כלים לפיקוח וishment הוראות בתי המשפט" פורסם בספר **סלים ג'ובראן**, (הוצאת נבו 2023) עמ' 993]. במקורה הנוכחי, על רקע עבר פלילי מצומצם ומשך המאסר הקצר, קיים חשש כי הנזק שיגרם יעלה על התועלת החברתית. והגמ שהעוטר לא קיים את חובותיו בהתאם לגזר הדין סבור אני כי משיקולים אלו עדיף לתת לו את הזדמנות الأخيرة.

בסיכון של דבר, העתירה מתකבלת. המשיב יdag לזמן העוטר באמצעות ב"כ ולהציגו בעבודות שירות לצורך ריצוי יתרת המאסר שנותרה. העוטר מוזהר כי זהה הזדמנות אחרונה בהחלט ועליו לרצות את עבודות השירות כסדרן ולא היעדרויות בלתי מאושרוות.

ניתן היום, כ"ז בטבת תשפ"ד, 07 נואר 2024, במעמד העוטר וב"כ הצדדים.

רון שפירא, נשיא